

მიღებულია „კლინიკური პრაქტიკის ეროვნული რეკომენდაციებისა (გაიდლაინები) და კლინიკური მდგომარეობის მართვის სახელმწიფო სტანდარტების (პროტოკოლები) შემუშავების, შეფასების და დანერგვის ეროვნული საბჭოს“ 2018 წლის 15 მაისის №1სხდომის გადაწყვეტილების შესაბამისად

დამტკიცებულია საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2018 წლის 4 ივლისის N01-155/ო ბრძანებით

ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის გამოვლენა და მკურნალობა

კლინიკური მდგომარეობის მართვის სახელმწიფო სტანდარტი (პროტოკოლი)

შინაარსი

1. პროტოკოლის დასახელება: ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI) გამოვლენა და მკურნალობა.....	3
2. პროტოკოლით მოცული კლინიკური მდგომარეობები და ჩარევები	3
3. პროტოკოლის შემუშავების მეთოდოლოგია	3
4. პროტოკოლის მიზანი.....	3
5. სამიზნე ჯგუფი.....	3
6. ვისთვის არის განკუთვნილი პროტოკოლი	3
7. სამედიცინო დაწესებულებაში პროტოკოლის გამოყენების პირობები	3
8. რეკომენდაციები.....	4
9. მოსალოდნელი შედეგები.....	4
10. აუდიტის კრიტერიუმები	4
11. პროტოკოლის გადახედვის ვადები.....	5
12. პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსი	5
13. რეკომენდაციები ადგილობრივ დონეზე პროტოკოლის ადაპტირებისთვის.....	5
დანართი №1 ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი.....	5

1. პროტოკოლის დასახელება: ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI) გამოვლენა და მკურნალობა

2. პროტოკოლით მოცული კლინიკური მდგომარეობები და ჩარევები

N	დასახელება	კოდი
1	ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია (LTBI)	-
2	ტუბერკულოზის პრევენციული მკურნალობა	-

3. პროტოკოლის შემუშავების მეთოდოლოგია

პროტოკოლი შემუშავებულია 2018 წლის ტუბერკულოზის მართვის ეროვნული გაიდლაინის საფუძველზე.

4. პროტოკოლის მიზანი

პროტოკოლის მიზანია სამიზნე ჯგუფებში ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის დროული გამოვლენა და მკურნალობის გაუმჯობესება.

5. სამიზნე ჯგუფი

პროტოკოლის რეკომენდაციები ეხება ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის რისკის მქონე ყველა ასაკობრივი ჯგუფის პირს.

6. ვისთვის არის განკუთვნილი პროტოკოლი

პროტოკოლი სპეციალისტის პროფესიული კომპეტენციების ფარგლებში განკუთვნილია ფთიზიატრი-პულმონოლოგების, ფთიზიატრების, ეპიდემიოლოგების, პულმონოლოგების, ინფექციური სნეულებების სპეციალისტების, შინაგანი მედიცინის სპეციალისტებისა და ოჯახის ექიმებისთვის.

7. სამედიცინო დაწესებულებაში პროტოკოლის გამოყენების პირობები

პროტოკოლის რეკომენდაციები მოიცავს ჯანდაცვის სისტემის ყველა დონეს პირველადი ჯანდაცვის დაწესებულებებიდან სპეციალიზებული ფთიზიატრიული სამსახურის ჩათვლით, მათ შორის, სსიპ - ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის რეგიონული და მუნიციპალური ერთეულებისთვის.

რეკომენდაციები

ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია ტუბერკულოზის გამომწვევთან ექსპოზიციის შედეგია და უსიმპტომო მიმდინარეობა ახასიათებს. ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის მქონე ინდივიდთა 10-15%-ს სიცოცხლის რომელიმე მონაკვეთში შესაძლოა განუვითარდეს აქტიური დაავადება. რისკი იზრდება იმუნოკომპრომისული დაავადების/მდგომარეობის თანაარსებობისას.

ლატენტური ტუბერკულოზის დიაგნოსტიკის რეკომენდაციები
ლატენტური ტუბერკულოზის დიაგნოსტიკა კანის ტუბერკულინური სინჯით (TST) დასაჭიროების შემთხვევაში ინტერფერონ-გამა ტესტით (IGRA) არის რეკომენდებული.
ლატენტური ტუბერკულოზის აქტიური სკრინინგი ტუბერკულოზით დაავადებულ პირებთან ახლო კონტაქტში მყოფ 5 წლამდე ასაკის ბავშვებთან, აივ ინფიცირებულებთან და სამედიცინო დაწესებულების პერსონალთან უნდა ჩატარდეს.
თუ კანის ტუბერკულინური სინჯის (TST) და საჭიროების შემთხვევაში ინტერფერონ-გამა ტესტის (IGRA) შედეგი დადებითია, პაციენტთან უნდა გამოირიცხოს აქტიური ტუბერკულოზი და განხილულ უნდა იქნეს ლატენტური ინფექციის მკურნალობის დაწყების შესაძლებლობა (ბავშვებთან TST-ის შედეგის ინტერპრეტაციისას გათვალისწინებული უნდა იყოს BCG ვაქცინაცია).
ლატენტური ტუბერკულოზის მკურნალობის რეკომენდაციები
ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI) მკურნალობა უნდა ჩატარდეთ აივ ინფიცირებულ პირებს და კონტაქტში მყოფ 5 წლამდე ასაკის ბავშვებს, რომლებთანაც შესაბამისი კლინიკური გამოკვლევებით აქტიური ტუბერკულოზი გამოირიცხა და LTBI დადასტურდა.
LTBI-ს სამკურნალოდ რეკომენდებულია იზონიაზიდის 6-თვიანი რეჟიმი.
MDR-TB-ს კონტაქტებთან ნაჩვენებია მკაცრი კლინიკური დაკვირვება და მონიტორინგი მინიმუმ 2 წლის განმავლობაში, მაგრამ არა მათი პრევენციული მკურნალობა.

8. მოსალოდნელი შედეგები

პროტოკოლის დანერგვის შედეგად მოსალოდნელია ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის მქონე პირებთან აქტიური ტუბერკულოზის განვითარების პრევენცია.

9. აუდიტის კრიტერიუმები

- აივ ინფიცირებულთა ჯამური რაოდენობა და იმ ინფიცირებულთა წილი (%), ვისთანაც გამოვლინდა ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია;

- 5 წლამდე ასაკის კონტაქტში მყოფი ბავშვების ჯამური რაოდენობა და იმ ბავშვების წილი (%), ვისთანაც გამოვლინდა ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია;
- აივ ინფიცირებულთა ჯამური რაოდენობა და იმ ინფიცირებულთა წილი (%), ვისაც ჩაუტარდა იზონიაზიდით პრევენციული მკურნალობა;
- 5 წლამდე ასაკის კონტაქტში მყოფი ბავშვების ჯამური რაოდენობა და იმ ბავშვების წილი (%), ვისაც ჩაუტარდა იზონიაზიდით პრევენციული მკურნალობა.

10. პროტოკოლის გადახედვის ვადები

პროტოკოლის გადახედვა მოხდება 2 წლის ვადაში, წყარო გაიდლაინის გადახედვის შემთხვევაში - უფრო ადრე.

11. პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსი

პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსი იხილეთ N1 დანართში.

12. რეკომენდაციები ადგილობრივ დონეზე პროტოკოლის ადაპტირებისთვის

ადგილობრივ დონეზე შესაძლებელია დაზუსტდეს N1 დანართში მითითებული ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი.

დანართი № 1

ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი

რესურსი	ფუნქციები/მნიშვნელობა	შენიშვნა
ადამიანური		
ფთიზიატრი; ინფექციური სნეულებების სპეციალისტი (აივ/შიდსის მართვის სპეციალისტი); ეპიდემიოლოგი	LTBI-ს ეპიდზედამხედველობა, დიაგნოსტიკა და მკურნალობა	
მენეჯერი/ადმინისტრატორი	პროტოკოლის დანერგვის ხელშეწყობა; დანერგვაზე მეთვალყურეობა; აუდიტის ჩატარება და შედეგების ანალიზი	
მატერიალურ-ტექნიკური		
მანტუს სინჯი	LTBI-ს სკრინინგი	
აქტიური ტუბერკულოზის დიაგნოსტიკისთვის საჭირო ინსტრუმენტულ-	აქტიური ტუბერკულოზით ავადობის გამორიცხვა	LTBI-ს მკურნალობის ინიცირებამდე

ლაბორატორიული კვლევები	უნდა გამოირიცხოს აქტიური ტუბერკულოზი.
იზონიაზიდი	LTBI-ს პრევენციული მკურნალობა იზონიაზიდის ექვსთვიანი რეჟიმით
პაციენტის საგანმანათლებლო ნაბეჭდი და ელექტრონული მასალები	პაციენტის ინფორმირება